

Wiesław Romanowicz
Dorota Tomczyszyn

PRACA POLICJI POWIATU BIAŁSKIEGO W OPINIACH JEGO MIESZKAŃCÓW. RAPORT Z BADAŃ

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, policja, zaufanie publiczne, przestępczość.

Wstęp

W społeczeństwach demokratycznych istotą funkcjonujących w różnych dziedzinach życia społecznego instytucji jest efektywne słuźenie członkom tych społeczeństw. Bardzo ważną sferą ludzkiej egzystencji jest poczucie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa. O ile bezpieczeństwo wewnętrzne skierowane jest przede wszystkim na indywidualny wymiar życia jednostki i najczęściej dotyczy jej psychologicznych aspektów, tak bezpieczeństwo zewnętrzne w potocznym rozumieniu dotyczy relacji międzyludzkich.

Poznawaniem i opisywaniem przestrzeni międzyludzkich zajmują się przedstawiciele nauk społecznych, bowiem przedmiotem ich penetracji jest wyjaśnianie społecznych mechanizmów ludzkich zachowań oraz prognozowanie kierunku i tempa zmian życia społecznego. Stąd podstawowym założeniem niniejszych badań jest zobrazowanie stanu bezpieczeństwa, jaki funkcjonuje w świadomości społecznej mieszkańców powiatu białskiego.

Metodologia badań i charakterystyka badanej grupy

Celem badań było poznanie opinii mieszkańców powiatu białskiego na temat pracy policji.

Postawiono następujące problemy badawcze:

- 1) Jak jest oceniany stan bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania badanych?
- 2) Jakich typów przestępstw najbardziej obawiają się badani?
- 3) Jak badani oceniają pracę policji w powiecie białskim?

Posłużono się metodą sondażu diagnostycznego. Zastosowano w nim technikę wywiadu kwestionariuszowego. Podstawowymi narzędziami badawczymi były kwestionariusz wywiadu oraz kwestionariusz ankiety dla ankietowanych. Metody badawcze skonstruowano we współpracy z Komendą Policji w Białej Podlaskiej. Wywiad składał się z 8 pytań zamkniętych i półotwartych. Ankieta dla ankietowanych zawierała pytania o płeć, miejsce zamieszkania badanych oraz dane o dacie i godzinie realizacji badania.

Grupę badawczą stanowiła wybrana losowo reprezentatywna próba ludności powiatu białskiego. Próba badawcza liczyła 1034 osoby. Badania przeprowadzono w kwietniu 2007 roku, przy dużym zaangażowaniu studentów socjologii PWSZ im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Liczbę miast, gmin i sołectw dobrano w sposób celowy i odpowiadający strukturze powiatu. Natomiast osoby badane z poszczególnych miastach i wsiach dobrano w sposób losowy (losując konkretne ulice lub domy). Liczbę badanych w poszczególnych miastach, gminach czy miejscowościach ustalono na zasadzie proporcjonalności w stosunku do ogólnej ilości mieszkańców mieszkających w konkretnych jednostkach administracyjnych.

Tab. 1. Szczegółowy wykaz miejsca zamieszkania badanych

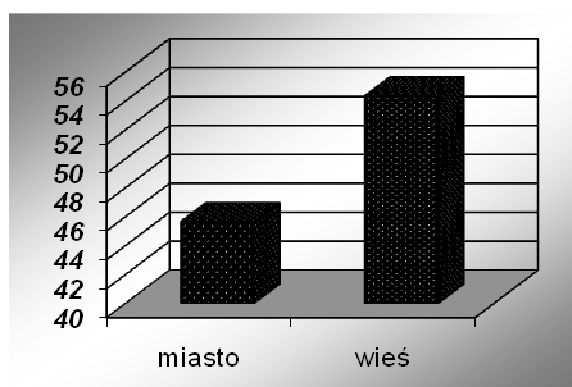
Miejsce badania	liczba	%
Biała Podlaska	336	32,5
Drelów	31	3
g. Międzyrzec Podlaski	69	6,67
g. Biała Podlaska	74	7,16
g. Terespol	43	4,16
Janów Podlaski	20	1,93
Kodeń	24	2,32

Konstantynów	28	2,71
Leśna Podlaska	29	2,8
Łomazy	48	4,64
Międzyrzec Podlaski	102	9,86
Piszczac	46	4,45
Rokito	21	2,03
Roskosz	16	1,55
Sławatycze	14	1,35
Sosnówka	16	1,55
Terespol	36	3,48
Tuczna	24	2,32
Wisznice	30	2,9
Zalesie	27	2,61
Razem	1034	100

Tab. 2. Struktura płci badanych

Płeć	liczba	%
Kobiety	551	53,29
Mężczyźni	483	46,71
RAZEM	1034	100

Z zestawienia badanych według płci wynika, że na ogólną liczbę 1034 respondentów, 551 stanowiły kobiety, a 483 mężczyźni. W układzie procentowym proporcja kobiet do mężczyzn wyniosła 53,29/46,71.

Wykres 1. Miejsce zamieszkania badanych

Kolejną zmienną w stosunku, do której w dalszej części raportu będą prowadzone analizy jest struktura miejsca zamieszkania. W niniejszych badaniach więcej respondentów pochodziła ze wsi niż z miasta. Z wykresu wynika, że 54,35% badanych pochodziło ze wsi, a pozostali byli mieszkańcami miast powiatu bialskiego. Ta struktura miejsca zamieszkania badanych, bezpośrednio uwzględnia faktyczny obraz ludności powiatu bialskiego pod względem miejsca zamieszkania. W powiecie bialskim znajdują się tylko trzy stosunkowo niewielkie miasta i dlatego liczba respondentów mieszkających na wsi jest nieco większa niż w mieście.

Analiza wyników badań

Skuteczność pracy policji można sprawdzać w różnorodny sposób. Jednym z podstawowych kryteriów jest poczucie bezpieczeństwa obywateli w miejscu swojego zamieszkania. Stąd w obecnych badaniach uwzględniliśmy owe kryterium i zapytaliśmy respondentów o stan bezpieczeństwa w ich miejscu zamieszkania.

Tab. 3. Ocena stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania w opinii badanych

Odpowiedzi	Ocena bezpieczeństwa	
	liczba	%
Jest bezpiecznie	270	26,11
Raczej jest bezpiecznie	493	47,68
Raczej nie jest bezpiecznie	123	11,9
Nie jest bezpiecznie	89	8,61
Trudno powiedzieć	59	5,71
Razem	1034	100

Respondenci mieli do wyboru odpowiedzi zamieszczone w tabeli 3. Największa grupa badanych – 47,68% stwierdziła, że w ich miejscu zamieszkania jest raczej bezpiecznie, a kolejne 26,11% badanych uznało, że czują się całkowicie bezpiecznie. Ogólnie znaczna część badanych (73,79%) z powiatu białskiego w miejscu swojego zamieszkania czuje się bezpiecznie.

Inne poczucie bezpieczeństwa prezentuje co piąty badany – 20,51%. Z czego 8,61% zdecydowanie nie czuje się bezpiecznie, a kolejne 11,9% jest przekonana, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej niebezpiecznie.

W tej kwestii jednoznacznie nie potrafiło się wypowiedzieć 5,71% respondentów.

Tab. 4. Zaufanie wobec policji w opinii badanych

Odpowiedzi	Zaufanie wobec policji	
	liczba	%
Zdecydowanie tak	163	15,76
Raczej tak	475	45,94
Raczej nie	150	14,51
Zdecydowanie nie	76	7,35
Trudno powiedzieć	170	16,44
Razem	1034	100

Z poczuciem bezpieczeństwa nieodłącznie związane jest zaufanie do instytucji, która w swoich elementarnych założeniach powinna stać na straży bezpieczeństwa obywateli. W przypadku białskiej policji ponad połowa badanych uważa, że ma zaufanie do tej grupy zawodowej. Należy odnotować, że 15,76% ma pełne zaufanie, a 45,94% badanych ufa w mniejszym stopniu. Całkowity brak zaufania przejawia 7,35% badanych, a raczej nie ufa kolejne 14,51%.

Warto odnotować, iż w tej kwestii nie potrafiło się jasno wypowiedzieć 16,44% respondentów, co może rzutować na istnienie pewnego dystansu do policji ze strony mieszkańców lub braku świadomości roli, jaką pełni policja w środowisku badanych.

Tab. 5. Obawy badanych w stosunku do czynów zabronionych i przestępstw – układ rangowy *

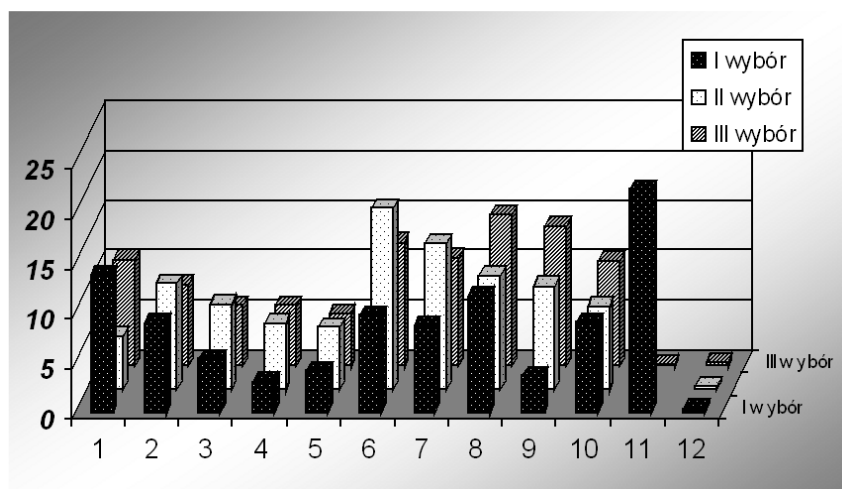
L.p.	Czyny	%
1	wybryki chuligańskie	40,3
2	piractwo drogowe	38
3	pijący alkohol w miejscach publicznych	34,1
4	napad, rozbój	29,7
5	wandalizm	28
6	grupy agresywnie zachowującej się młodzieży	27,8
7	włamanie do mieszkania	27,7
8	nie obawiam się	22,4
9	włamanie do piwnicy	19,8
10	kradzież samochodu	15,7

11	kradzież w miejscu publicznym	15,6
12	inne	0,9

* wyniki zamieszczone w tabeli nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mieli możliwość wielokrotnego wyboru odpowiedzi

Analizując postawy badanych wobec ewentualnych czynów zabronionych lub przestępstw należy nadmienić, iż każdy badany miał możliwość wyboru maksymalnie trzech propozycji z listy bądź sformułowania własnego zagrożenia. Takie przyporządkowanie umożliwia nam uzyskanie bardziej szczegółowej wiedzy na ten temat, a w szczególności wskazania najbardziej niebezpiecznych czynów.

Charakteryzując postawy badanych wobec ewentualnych czynów zabronionych lub przestępstw jednoznacznie wynika, że mieszkańcy powiatu najbardziej obawiają się wybryków chuligańskich, piractwa drogowego i pijących alkohol w miejscach publicznych.

Legenda:

1. napad, rozbój, 2. włamanie do mieszkania, 3. włamanie do piwnicy, garażu,
4. kradzież samochodu, 5. kradzież w miejscu publicznym, 6. wybryki chuligańskie, 7. pijący alkohol w miejscach publicznych, 8. piractwo drogowo, 9. wandalizm,
10. grupy agresywnie zachowującej się młodzieży, 11. nie obawiam się, 12. inne

Wykres 2. Obawy badanych w stosunku do czynów zabronionych i przestępstw (w %)

Drugą grupę wymienianych przez badanych czynów stanowią: napady, włamania do mieszkania, wandalizm oraz grupy agresywnie zachowującej się młodzieży.

Mieszkańcy powiatu bialskiego najrzadziej wymieniali następujące czyny: kradzież samochodu, kradzież w miejscu publicznym, włamanie do piwnicy. Liczną grupę respondentów stanowią osoby, które niczego się nie obawiają.

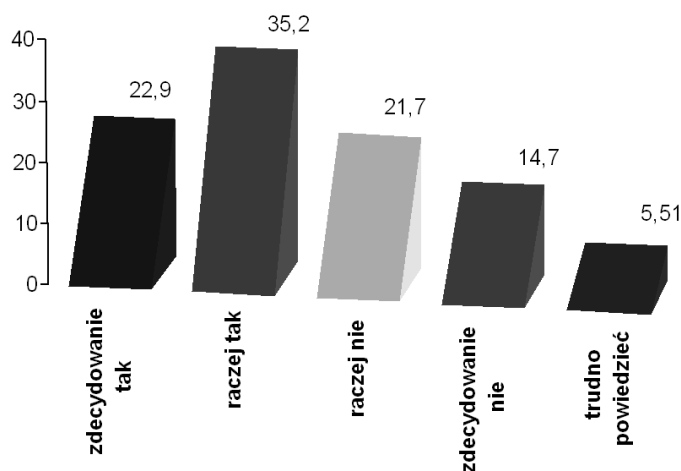
Tab. 6. Ocena pracy policji powiatu bialskiego w opinii badanych

Odpowiedzi	Ocena pracy policji powiatu bialskiego	
	liczba	%
1. zdecydowanie dobra	101	9,77
2. raczej dobra	415	40,1
3. przeciętna	349	33,8
4. raczej zła	127	12,3
5. zdecydowanie zła	42	4,06
Razem	1034	100

Bardzo ważnym elementem poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu bialskiego jest ocena pracy policji. Generalnie społeczność powiatu bialskiego w 83,7% oceniła pozytywnie pracę swojej policji, w

tym: 40,1% jako raczej dobrą, a kolejne 33,8% na przeciętnym poziomie. Zdecydowanie dobrą ocenę pracy policji w powiecie bialskim przyznało 9,77% respondentów.

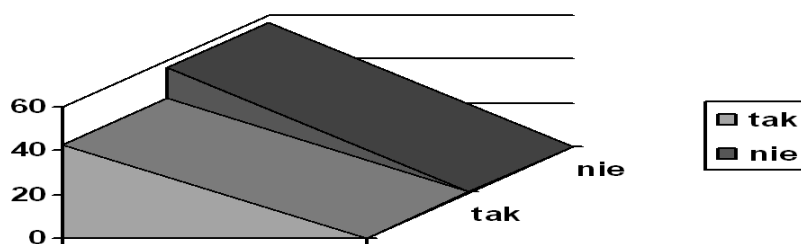
Na przeciwległym biegunie skali ocen pracy policji znajdują się badani, którzy negatywnie oceniają pracę policji. Zdecydowanie złą ocenę przyznaje 4,06%, a raczej złą 12,3%.

Wykres 3. Ocena stanu patrolowania policji w miejscu zamieszkania w opinii badanych (w %)

Ważnym składnikiem całościowej oceny pracy policji jest ocena częstości patrolowania. W tym przypadku oceny wydane przez badanych są niższe od ogólnej oceny pracy. Ogólnie 58,1% badanych pozytywnie ocenia stan patrolowania, z czego 22,95 zdecydowanie dobrze. Przeciwnego zdania jest 36,4%, z czego 14,7% zdecydowanie źle. Problemu tego nie dostrzega 5,51% badanych, bowiem nie jest w stanie zająć w tej kwestii jakiegokolwiek stanowiska.

Śledząc aspekt znajomości dzielnicowego możemy zilustrować stopień relacji policjanta z mieszkańcami, jego aktywność i zaufanie w środowisku. Te wszystkie aspekty mają bezpośredni wpływ na obraz policji w danym regionie. Z drugiej strony nieznanostwo dzielnicowego może oznaczać brak konieczności kontaktowania się z nim, a więc jednocześnie bezpieczeństwo na terenie pracy danego dzielnicowego. Z powyższego zestawienia wynika, że 57% mieszkańców powiatu bialskiego nie zna swojego dzielnicowego.

Wykres 4. Znajomość dzielnicowego przez badanych (w %)

Tab. 7. Kompetencja interweniujących policjantów w opinii badanych (w %)

Odpowiedzi	Ocena kompetencji interweniujących policjantów	
	Liczba	%
Zdecydowanie tak	131	12,7
Raczej tak	452	43,7
Raczej nie	142	13,7
Zdecydowanie nie	59	5,71
Trudno powiedzieć	249	24,1

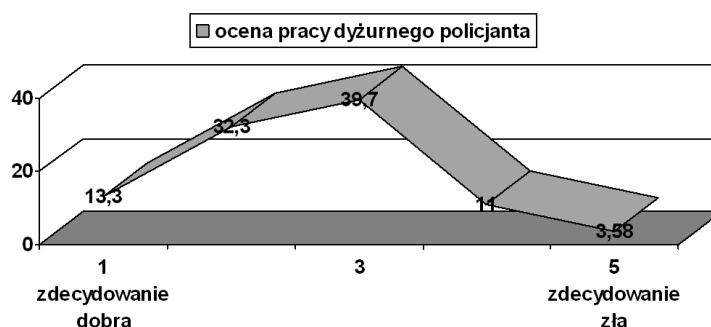
Razem	1034	100
-------	------	-----

Kolejnym wskaźnikiem ukazującym profesjonalizm pracy policji jest zestawienie mówiące o fachowości i kompetencjach bialskiej policji. Znaczna część respondentów (56,4%) wystawia pozytywne oceny. Z czego 12,7% ma zdecydowanie pozytywną opinię.

Niekompetencję policji głosi 19,51% badanych, w tym całkowity brak kompetencyjności wyraża 5,71%. Należy odnotować, że co czwarty mieszkaniec powiatu bialskiego nie jest w stanie ustosunkować się do tak postawionego pytania, co najprawdopodobniej spowodowane jest brakiem kontaktu z policjantami lub brakiem refleksji na ten temat.

Kolejne zestawienie mówi wprost o pracy policji i w tym przypadku jest to praca dyżurnego. Respondenci mieli za zadanie ocenić pracę dyżurnego policjanta z najbliższej jednostki policji w skali od 1 do 5. Przy czym 1 jest oceną zdecydowanie pozytywną, a 5 zdecydowanie złą.

Generalnie praca dyżurnego została przeciętnie oceniona ponieważ największy odsetek respondentów – 39,7% w taki sposób wyraził swoje stanowisko. Raczej dobrą ocenę (w skali jest to 2) pracy dyżurnego wyraża 32,3% badanych, a najwyższą ocenę pracy dyżurnego przyznaje 13,3% respondentów. Pozostali negatywnie ocenili pracę dyżurującego.

Wykres 5. Ocena pracy dyżurującego policjanta w opinii badanych (w %)

Wnioski

Po analizie zebranego materiału badawczego i w kontekście sformułowanych problemów badawczych pragniemy przedstawić następujące wnioski:

1. Mieszkańcy powiatu bialskiego mają duże zaufanie do policji, ponieważ ponad 61% badanych ufa poczynaniom policji. Zdecydowany brak zaufania deklaruje 7,35% respondentów.

2. Stosunkowo duże zaufanie do policji ma związek z pozytywną oceną jej pracy. W tym przypadku 40,1% respondentów dobrze ocenia jej pracę, a przeciętnie 33,8%. Zdecydowanie negatywne oceny posiada 4,06% badanych.

3. Ważnym problemem w skutecznym funkcjonowaniu policji jest społeczna diagnoza typów przestępstw i czynów zabronionych oraz obaw związanych z ewentualnym ich wystąpieniem. Badani najbardziej obawiali się wybryków chuligańskich oraz piractwa drogowego.

Podsumowując należy stwierdzić, że niniejsze badania spełniły swoje oczekiwania, przede wszystkim w wymiarze nowatorskiego podejścia do rozwiązania problemów badawczych oraz reprezentatywności. Uważamy, iż wyniki tych badań mogą zostać wykorzystane w pracy bialskiej policji dla dobra mieszkańców powiatu bialskiego.

Streszczenie

Prezentowany raport przedstawia analizę opinii mieszkańców powiatu bialskiego na temat bezpieczeństwa w regionie i pracy Policji. Badania zrealizowano w 2007 roku na reprezentatywnej próbie badawczej 1034 osób. Na podstawie zaprezentowanych wyników badań można stwierdzić, że większość mieszkańców ufa policji i czuje się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania.

THE POLICE WORK OF BIALSKI DISTRICT IN ITS INHABITANTS' OPINIONS. RESEARCH REPORT.

Key words: safety, the police, public confidence, delinquency

The presented report shows the analysis of bialski district inhabitants' opinion on the safety in their region and on the police work. Researches were carried out in 2007 year on representative sample of 1034 people. On the base of presented research results, it can be said that, the majority of inhabitants trust the police and they feel safe in the their dwelling place.

Literatura

1. Aronson E., Człowiek istota społeczna, PWN, Warszawa 1987.
2. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
3. Brzeziński J., Metodologia badań psychologicznych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.
4. Dyrda J., Socjologia i psychologia społeczna w zarządzaniu organiza-cjami, Medium, Warszawa 2004.
5. Giddens A., Stanowienie społeczeństwa, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2003.
6. Rybicki P., Struktura społeczna świata, PWN, Warszawa 1987.
7. Sztompka P., Socjologia zmian społecznych, Wydawnictwo Znak, Kra-ków 2005.